

Ervaringen om strooisel op boxvloer te houden.

J. Visch (bedrijfsingenieur Waiboerhoeve)

In een ligboxenstal horen schone koeien. Toch is het niet altijd even eenvoudig dat zo te hebben. Naast de voeding is de huisvesting erg belangrijk. Op de Waiboerhoeve zijn door de jaren heen ervaringen opgedaan met diverse soorten bedekkingen in stallen met en zonder roostervloer en bij verschillende typen ligboxen. De ervaringen waren wisselend.

Schone koeien

Een melkkoe moet kunnen liggen op een schone en droge ligplaats met voldoende ruimte. Het is belangrijk om de koeien schoon te houden, vrij van mest maar ook zoveel mogelijk vrij van schadelijke bacteriën. Het schoonhouden van melkkoeien is niet alleen een kwestie van strooisel maar zeker ook een kwestie van voeding. Iedereen weet dat als je een koe voert met uitsluitend gras of jonge graskuil, de mest zeer dun is. Wat men dan ook doet, het is zeer moeilijk om het melkvee dan schoon te houden. Bij een rantsoen met bijvoorbeeld snijmais is het al veel eenvoudiger. De mest is dan droger en de koe bevuilt zich veel minder.

Lig bed

In de achter ons liggende jaren is er veel geëxperimenteerd met de ligbedden. In eerste instantie werd er erg veel gewerkt met diepe ligboxen en boxen met een hoge achterrand opgevuld met zand, klei, stro, houtkrullen, zaagsel en zelfs gedroogde pluimveemest. Later kwam de verhoogde ligbox meer in zwang met als boxbedek-

king strooisel, een mat of een combinatie van mat en strooisel. Als er gekozen wordt voor een ligbed zonder mat en met veel strooisel, is een achterrand onmisbaar. De hoogte van de achterrand varieert van 10 tot 20 cm. en is meestal van hardhout. In deze boxen ligt een dik pak strooisel (zaagsel, stro, krullen etc.). Er ontstaat dan een aangename ligplaats voor de koe, als de lengten en breedtemaat ook aan de eisen voldoen. Deze lignesten hebben als nadeel dat het veel strooisel kost en dat de mest die een liggende koe produceert in de box blijft liggen. Er ontstaan dan vuile plekken waarin bacteriën zich goed thuis voelen. Heel belangrijk is dat het strooisel achter in de box regelmatig verschoond wordt. Een voordeel is dat de koeien de staart in de box trekken en niet op de mestgang laten liggen met alle gevolgen van dien.

Momenteel is er meer belangstelling voor een verhoogde ligbox, soms voorzien van een achterrand van ca 5 cm hoog. Op de ligvloer ligt soms zaagsel of gehakseld stro. In veel ligboxstallen liggen rubbermatten als ligbed met zaagsel. Op de Waiboerhoeve zijn alle ligboxen voorzien van een verhoogd ligbed met een rubbermat en een beetje zaagsel. De hoeveelheid gebruikt zaagsel is sterk afhankelijk van de samenstelling van het basisrantsoen (bijv. of er snijmais in het rantsoen zit of veel jonge kuil) en van de werkwijze. Op een vlakke boxvloer blijft strooisel niet goed liggen. Het is dan ook verspilling veel strooisel ineens te gebruiken. Beter is het om meerdere keren per week een klein beetje te strooien op de boxvloer. Dat kan tijdens het opdrijven van de melkkoeien naar de wachtruimte.

Bij een ligbed zonder mat is er meer strooisel nodig. Om dit op de boxvloer te houden is het nodig een achterrand te monteren. Dit kan bijvoorbeeld door een balk achter op de boxvloer of een gegalvaniseerde buis te monteren. Als er een

In een diepe ligbox blijft de mest vaak achter de achterrand liggen.

In een box met rubbermat en zonder achterrand is minder strooisel nodig, echter de staarten blijven nogal eens op de (smerige)roosters liggen.

ligbox met een achterpoot is kan de achterrand eenvoudig aan deze achterpoot bevestigd worden. Bij een R-box of zwevende boxafscheiding moet de achterrand aan de vloer bevestigd worden. Ook hier geldt dat het strooisel achter in de ligbox regelmatig ververs moet worden.

Zwevende knieboom

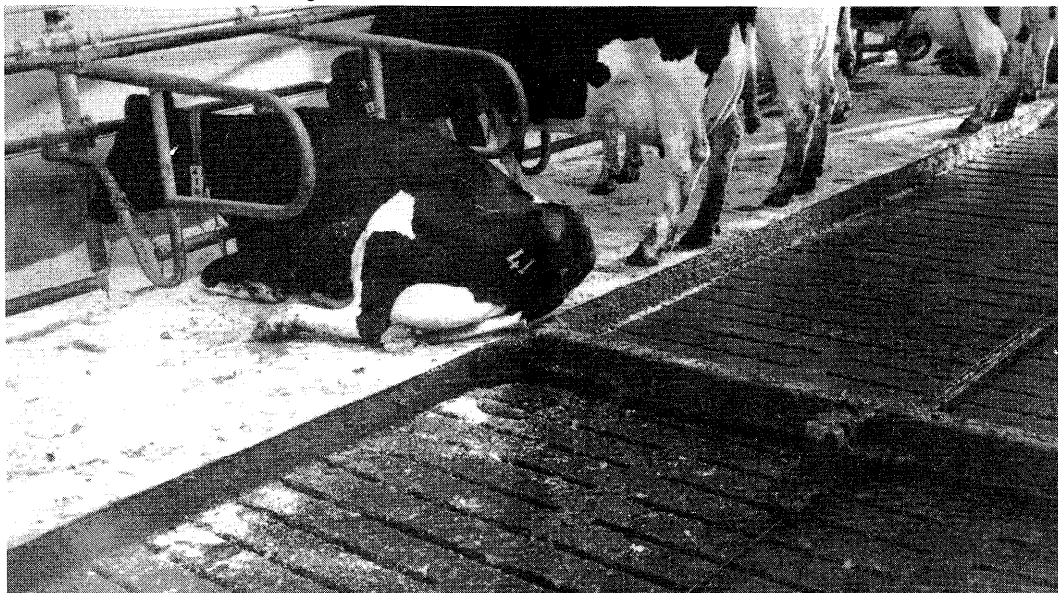
In combinatie met een zwevende ligboxafscheiding, een ligboxlengte van 2,40 m. en een ingestrooide ligplaats is een zwevende knieboom een goed hulpmiddel om de uiers en spenen schoon te houden. Wel moet dan veel aandacht geschonken worden aan de juiste bevestiging van de zwevende knieboom. De bedoeling van een zwevende

knieboom is dat de kleine (korte) koeien niet te **ver** naar voren kruipen en daardoor op de ligplaats mesten. De langere koeien echter, moeten nog wel voldoende lengte om te liggen hebben. Met een op de juiste wijze aangebrachte zwevende knieboom is voor zowel de korte en lange dieren een goede ligging en schone boxvloeren (dus uiers) te realiseren.

Een melkkoe moet in een ruime ligbox schoon en droog kunnen liggen. De maatvoering van de ligboxen is dan ook erg belangrijk. Ligboxen die tegen de buitenwand geplaatst zijn dienen een lengte van 240 cm te hebben, voor boxen in een middenrij is 220 cm genoeg. Er zijn diverse typen ligboxafscheidingen in de handel zoals comfortboxen, R-boxen en zwevende boxafscheidingen. Om schonere koeien te krijgen is een rooster-schuif een goed hulpmiddel. Deze schuif heeft ongeveer één keer per uur een werkgang waarbij de mestroosters gereinigd worden en de achterrand van de ligboxen schoongeveegd wordt. De vloer is dan veel schoner, de koe heeft schonere klauwen en een schonere staart. Dit betekent een betere hygiëne en kwaliteit van de klauwen.

Infecties

Uit onderzoek is gebleken dat het regelmatig schoonmaken en ontsmetten van de stal niet veel helpt om besmettingen te voorkomen. Een schone stal oogt natuurlijk wel beter. Het regelmatig verversen van strooisel is voor preventie veel effectiever.

In box met een zwevende knieboom vinden zowel lange als korte koeien een goede ligplaats. Een mestschuif over de roosters zorgt voor extra hygiëne.